

PREDLOG

Na podlagi 24. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17) izdaja ministrica za okolje in prostor

P R A V I L N I K **o univerzalni graditvi in uporabi objektov**

1. člen

Ta pravilnik podrobneje določa bistveno zahtevo s katero se zagotavlja univerzalno graditev in uporabo objektov za ljudi.

2. člen

Posamezne zahteve glede gradnje ter dostopa, vstopa in uporabe objekta brez grajenih ter komunikacijskih ovir so lahko za katero od vrst objektov s posebnim predpisom urejene drugače kot v tem pravilniku, če je to potrebno zaradi njihovih posebnosti. V takem primeru se določbe tega pravilnika uporabljajo le za tiste zahteve, ki niso urejene s posebnim predpisom.

3. člen

Pojmi uporabljeni v tem predpisu imajo naslednji pomen:

- funkcionalno ovirane osebe so invalidi ter druge osebe s trajnimi ali začasnimi okvarami (kot so gibalne oviranosti, okvare vida, sluha, poškodbe, kronične bolezni) oziroma motnjami (kot so motnje v duševnem razvoju) oziroma telesnimi značilnostmi, ki so lahko tudi posledica različnih življenjskih situacij (npr. starejši, otroci, nosečnice),
- mehanske dvižne naprave so naprave, s katerimi se trajno premaguje višinske razlike, kot npr. dvigala, navpične in stopniščne dvižne ploščadi, stopniščna dvigala, tekoče stopnice ali tekoče steze,
- talni taktilni vodilni sistem je sistem, ki izboljšuje varnost in omogoča gibanje osebam z okvarami vida in ga sestavljajo taktilne oznake in robovi, dopolnjujejo pa drugi elementi, kot so zvočni moduli na semaforjih,
- standardne taktilne oznake so taktilne oznake kot jih predpisuje standard SIST 1186,
- vodilna taktilna oznaka je taktilna in vizualna oznaka, ki ljudem z okvarami vida nakazuje smer gibanja, kjer je orientacija zahtevna,
- reliefna črta (rebrasta debeloslojna označba) je črta, ki nakazuje smer prehoda čez vozišče in je podrobno določena v standardu SIST 1186,
- kompleksno taktilno vodenje je sistem standardnih talnih taktilnih oznak, sestavljen iz vodilnih, opozorilnih in obvestilnih oznak, ki se uporablja za vodenje čez prostore z zahtevno orientacijo, z veliko gostoto ljudi.

4. člen

(1) Pri izdelavi projektne dokumentacije se upoštevajo naslednji standardi:

- SIST ISO 21542 – Gradnja stavb – Dostopnost in uporabnost grajenega okolja,

- SIST 1186 - Talni taktilni vodilni sistem za slepe in slabovidne,
 - SIST IEC 60118-4 Elektroakustika - Slušni aparati - 4. del: Sistemi indukcijskih slušnih zank za namen poslušanja s slušnim aparatom - Jakost magnetnega polja,
- (2) Pri izdelavi smernic za zagotavljanje dostopnosti, se uporablja standarde iz prejšnjega odstavka.
- (3) Smernice iz prejšnjega odstavka vsebujejo strateški načrt talnega taktilnega vodilnega sistema s katerim se določi območja v katerih izvajanje kompleksnega taktilnega vodenja, opredeljenega v 7. in 11. členu ni potrebno in podrobneje opredeli druge zahteve v zvezi z vodenjem slepih in slabovidnih.

5. člen

- (1) Objekti dostopni vsem ljudem morajo biti projektirani, grajeni in se uporabljati tako:
1. pri zunanjih javnih površinah se upošteva:
 - vsem se omogoča neovirano in samostojno gibanje in orientacijo po vseh površinah, ki so namenjene pešcem,
 - posamezni grajeni elementi ne predstavljajo ovir in nevarnosti pri gibanju na površinah, ki so namenjene pešcem,
 - vsem se omogoča dostop do objektov praviloma po isti poti,
 - stopnice na vodilnih poteh pred vhodi v objekte in v sistemih kompleksnega taktilnega vodenja so dostopne vsem in opremljene z vizualnimi označbami in talnim taktilnim vodilnim sistemom,
 - svetla višina poti je najmanj 2,25 m,
 - svetla širina poti je zagotovljena najmanj do svetle višine;
 2. pri notranjih prostorih se upošteva:
 - vsem se zagotavlja vstop v objekte na istem mestu ali blizu njega, oblikovan in opremljen tako, da ga lahko tudi ljudje z okvarami vida enostavno najdejo in uporabljajo. Če pri objektih, ki se spreminjajo to ni možno zagotoviti, mora biti na primernem mestu ob vhodu v objekt nameščen zvočni signal za vzpostavitev stika z uslužbencem,
 - minimalna svetla širina vhodnih vrat objekta je 0,9 m, višina praga je največ 1,5 cm, prehod med opremo najmanj 0,8 m,
 - vsem se zagotavlja samostojno gibljejo in orientirajo, grajeni elementi pa ne smejo predstavljati ovire pri gibanju,
 - vsem se zagotavlja uporaba naprav, ki omogočajo samostojno uporabo objekta,
 - urejen je sistem komunikacij za orientacijo v objektu,
 - alarmne naprave so opremljene s svetlobnim in zvočnim signalom,
 - v gostinskih nastanitvenih enotah se zagotavlja klicna naprava, ki omogoča komunikacijo gostov z osebjem;
 - v gostinskih nastanitvenih enotah se zagotavlja zvočni in svetlobni indikator, ki opozarja na nevarnost,
 - v gostinski nastanitveni enoti, ki je posebej prilagojena invalidom, je vgrajena slušna indukcijska zanka. V taki enoti mora prosta površina kopalnice ali stranišča omogočati gibanje oseb na invalidskem vozičku, vrata pa se ne smejo odpirati navznoter.
- (2) Vertikalno komunikacijo se v novih objektih zagotavlja s stopnicami in klančinami ali mehanskimi dviznimi napravami, pri spreminjanju objektov pa izjemoma tudi s stopniščnimi vzpenjalci ali podobnimi napravami.

6. člen

Prilagodljivi objekti morajo biti projektirani in grajeni tako, da:

- se z minimalnimi prilagoditvami zagotavlja možnost dostopa in uporabe objekta in tako omogoči nemoteno uporabo objekta tudi funkcionalno oviranim osebam;
- se zagotavlja možnost vgradnje indukcijskih slušnih zank ali svetlobnih oznak ali zvočnega opozarjanja;
- se zagotavlja možnost vgradnje mehanskih dvižnih naprav ali drug način dostopa vsem;
- se uporabljajo določbe standarda do tiste ravni, ki zagotavlja prilagodljivost,
- mora prosta površina v vsaj eni kopalnici in stranišču, če ta ni v kopalnici, omogočati gibanje osebe na invalidskem vozičku.

7. člen

(1) V primeru, da poteka pločnik ali druga površina za pešce neposredno ob vozišču morata biti višinsko ločeni. Če jih višinsko ni mogoče ločiti, mora biti razmejitvena označba med njimi taktilno in vizualno zaznavna.

(2) Prehodi za pešce morajo biti izvedeni na dvignjeni ploščadi ali s poglobljenimi robniki in opremljeni s standardnimi taktilnimi oznakami.

(3) Na območjih za pešce in območjih umirjenega prometa je treba zagotoviti možnosti orientacije za slepe in slabovidne.

(4) V naseljih morajo biti semaforizirani prehodi za pešce opremljeni tudi z zvočno signalizacijo (zvočnimi moduli za slepe in slabovidne).

(5) Območja skupnega prometnega prostora morajo biti opremljena s kompleksnim taktilnim vodenjem.

(6) V križiščih in krožnih križiščih v naseljih, kjer se osi cestnih krakov ne sekajo pod pravim kotom, kjer se seka več cest, kjer so prehodi za pešce zaradi večjega števila prometnih pasov in kolesarskih stez dolgi oziroma ločeni z otoki ali kjer je zaradi drugih vzrokov orientacija ljudi z okvarami vida lahko otežena, je treba predvideti kompleksno taktilno vodenje.

8. člen

(1) Prostori, namenjeni poslovanju s strankami, morajo imeti najmanj en pult za delo s strankami oblikovan tako, da omogoča dostop, uporabo in komunikacijo vsem.

(2) V objektih z informacijskim pultom, mora biti le-ta označen tako, da je dobro osvetljen in viden iz vhoda. Če je oddaljen več kot 5 m od vhodnih vrat, mora do njega voditi talna taktilna oznaka. Vsaj na enem okencu ali pultu je treba vgraditi indukcijsko slušno zanko in zagotoviti tehnično nadomestilo. V prostorih za stranke, kjer se informacije posredujejo preko ozvočenja, je treba zagotoviti posredovanje le-teh tudi prek indukcijske slušne zanke in zagotoviti vidno informacijo.

(3) V prostorih, kjer je zaradi akustičnih razmer onemogočeno normalno sporazumevanje, je treba vgraditi indukcijske slušne zanke in zagotoviti tehnično nadomestilo.

(4) Informacijske table, orientacijske oznake in druge informacije morajo biti dostopne vsem.

9. člen

(1) Na avtobusnih postajališčih se s talnimi taktilnimi oznakami označuje vstopna mesta potnikov v avtobus in dostope do informativnih tabel ter morebitne druge elemente, pomembne za uporabo postajališča (npr. avtomati za prodajo kart).

(2) Na pomembnejših avtobusnih postajališčih in avtobusnih postajah je treba zagotoviti kompleksno taktilno vodenje do mesta za prodajo vozovnic, prostora za zadrževanje potnikov, elektronskega medija za informacije (npr. o voznih redih), sanitarij in do peronov.

(3) Na postajah železniškega potniškega prometa in železniških postajališčih morajo biti vsi prostori označeni, postaje in postajališča pa opremljeni v skladu s predpisom, ki ureja področje železniškega prometa. Talni taktilni vodilni sistem se izvede v skladu s standardom določenim v 4. členu tega pravilnika.

(4) Oznaka meje nevarnega območja na peronu mora biti vidno in taktilno zaznavna, njena struktura pa takšna, da je ni mogoče zamenjati z vodilno taktilno oznako.

10. člen

(1) V primerih, kjer v naselju kolesarski pas na pločniku razdeli pločnik na dva dela in je pešcem dovoljeno prehajanje iz enega na drugi del, je treba rob kolesarskega pasu označiti z vzdolžno označbo, katera mora biti izvedena z reliefno ločilno neprekinjeno črto, tlakovano ločilno črto, taktilnim opozorilnim pasom ali pasom iz drugih materialov, ki imajo taktilne lastnosti.

(2) Pri avtobusnih postajališčih, kjer poteka kolesarski pas ali steza za čakališčem, je treba prehod za pešce preko kolesarskega pasu ali steze označiti tudi s talnimi taktilnimi oznakami.

11. člen

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb (Uradni list RS, št. 97/03 in 77/09).

12. člen

Ne glede na določbo prejšnjega člena se projekti za pridobitev gradbenega dovoljenja, izdelajo po dosedanjih predpisih, če so bile pogodbe za njihovo izdelavo sklenjene pred uveljavitvijo tega pravilnika, takšne projekte pa se lahko vlaga v upravne postopke najkasneje do 31. 12. 2019.

13. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati 1. junija 2018.

Št. 007-184/2018

Ljubljana, dne2018

EVA 2016-2550-0003
